

Taula

- 7 Teoria d'Eduard Sanahuja i Yll

- 25 EL GOS DEL GALIOT (1981)
- 27 C
- 28 D Delirium
- 30 E La mort roja
- 31 F La mort verda
- 32 G La mort grisa
- 33 Q (triàleg del nus)

- 37 MIRADOR (1983)
- 39 Hipòtesi carnal
- 43 Jo soc Omar Khayyam
- 49 O bé Nerval
- 50 O Poe quan té por
- 52 D'hores despenades
- 54 Postfaci

- 57 DOBLE JOC (1988)
- 59 Relíquies
- 62 Naixement
- 63 Anagnòrisi
- 64 Ciutat
- 65 Rellotge

- 67 Milions i marcianets
68 Ofici
69 Faula (assaig de poètica)
70 Bisturí
71 33
- 73 EN DEFENSA PRÒPIA (1994)
75 Trossos
80 En defensa pròpia
84 Amor a la Safor
- 91 COMPÀS D'ESPERA (2005)
93 Dorment
99 Sala d'espera
100 Parameci
101 Serp
102 Hàmster
103 Corb
104 Braç incorrupte
105 Pacifista
106 Papagai
107 Cavall i tortuga
108 Cranc II
- 109 EL LLANÇADOR D'ESPASES (2013)
111 Teoria amb la iguana
113 Teoria amb el temps
116 Campanar
117 Cove

- 118 Teoria amb el bes
120 El llançador d'espases
- 129 TEORIES DEL NO (2016)
131 Teoria amb la veritat
132 Teoria de la perplexitat
133 Mantres del llit
134 Teoria amb el sí i amb el no
136 Liana
137 Cullereta
138 Els éssers llibres
141 Parlaré poc
143 Exlibris
- 145 MONÒLITS. FRASES FETES PER COMMEMORAR DESFETES
(2019)
- 151 POEMES DE CALVUS (2020)
153 VIII. Hi ha gent que ha oblidat
154 IX. M'ofens quan em retreus
155 X. No em guanyo el pa amb la llança
157 XI. Fes-ho aixina
158 XIV. Mixeta mig tigreta
159 XVIII. Quan em miro les mans
161 XXI. Quan algú no pot prometre res
162 XXV. L'amor és tot o res
164 XXIX. No hi ha res com els mots
165 XL. Calvus plora la mort d'una matrona
167 XLVIII. L'amor no és assumpte del cor

169	MAGNICIDI (2022)
171	Creences
172	Els dies sense sol
173	Vellesa
174	Suite de mai més
177	L'oliva i jo
179	Potser hi ha un déu

Teoria d'Eduard Sanahuja i Yll

Quan el poeta Eduard Sanahuja i Yll clama, en un dels versos del primer poema seleccionat per a aquesta panoràmica i poderosíssima antologia d'autor que tenim entre les mans, "M'assec escrit i em va coent la pena" el que fa és confirmar un dels trets característics que anirà cultivant, i amplificant, al llarg de la seva trajectòria: la imperiosa necessitat d'una contundència expressiva que converteixi el poema en un artefacte explosiu, una magnífica hibridació entre ètica i estètica, bellesa i impacte, dolor i èpica. Aquesta contundència aglutinadora de contrastos ja s'evidencia en el mateix títol del seu primer volum, *El gos del galiot*, i és que a Sodoma també proliferaven els graus d'escòria, i a l'infern no és el mateix ser un dimoni o ser un condemnat malgrat compartir les flames. Com escriu Vicent Salvador al pròleg de *Mirador*: "Les ànimes tremolen al bell centre de la cova/circ/pou on el poeta es troba gemegant com el Crist de Nerval sota les oliveres, pensant en els ocells que foraden el terra o esquerden l'Espill, «i en el fossar que hi ha més enllà dels

pronoms». La passió ha de consumir-se i el calze indefugible del temps és el pas obligat cap a la virtut redemptora de l'Espectacle. Escalador del temps —un cronos d'impur sexe, creu i botxí— cap a la verdor eterna dels xiprers fidels, el mirador emprèn el seu camí nocturnal —al reialme del text «brotà l'ungla de la nit»— amb la pell pintada de colors guerrers...”

Es podria assegurar que el poeta jove sempre arriba amb un fulgurant cop de puny, com un meteorit d'esperit rimbaudià, segregant una escriptura que vol impactar i alhora confirmar la diferència i l'originalitat de l'ego en etern combat contra la massa, i més encara si aquest poeta jove fa el tret de sortida durant la hiperactiva onada de la generació dels setanta, després que a la península Ibèrica hagués mort, al llit, el dictador més vell d'Europa, fet que es produïa anys després dels aires alliberadors del maig del seixanta-vuit i de l'eclosió de les arts i de les llibertats i de l'esclat de les noves joventuts. Tot sumat va ser, a casa nostra, un fulgor d'esperances i un canvi de paradigma que va comportar una vitalitat existencial, política i creativa, tot i que amb els anys hem sabut llegir que tot plegat va ser un miratge, un somni, una il·lusió. I ara políticament estam enfangats, existencialment vivim en un caos líquid sense estructures sòlides i s'ha confirmat que la creativitat poc o res importa, aparentment, en un món basat en el consum capitalista que només es deixa seduir pels focs d'artifici de l'espectacle més barroer. Però els que sabem que la poesia és una eina de metamorfosi individual i social, un eix vertebrador que ajuda

a viure, un sentit en el sense-sentit, coincidim amb Friedrich Hölderlin quan va sentenciar que el que perdura ho funden els poetes i que l'ésser humà és un captaire quan pensa i una divinitat quan somnia.

Per obrar un ministeri de paciència hauríem d'aprendre de l'animal protagonista de "Teoria amb la iguana" del recull *El llançador d'espases*: "Ara veig la vitrina amb els ulls de la iguana. / És com un cementiri on moren les mirades / d'un mort que sempre és l'altre, / un mort que neix i creix menjant pa amb xocolata, / prospera i es fa adult, pinta els terres de verd, / contempla i compra iguanes, / i quan les avorreix / les canvia per bosses de plàstic reciclat. // La iguana sap com són / les lleis de l'espectacle."

Tanmateix, Eduard Sanahuja i Yll ha trobat, gràcies als versos, una forma de vida, una estructura existencial, un fonament per resistir, una possibilitat de mirar i comprendre, una galeria de màscares. Gràcies als poemes ha pogut esdevenir Omar Khayyam, Rainer Maria Rilke, Gérard de Nerval o Edgar Allan Poe "quan té por", tal com ell mateix ho ha expressat a *Mirador*. Al final, Eduard Sanahuja i Yll sempre ha estat Eduard Sanahuja i Yll en un joc de miralls i en el combat contra el pinyol negre de la mort: un *mirador* com a espai des d'on ulla, en efecte, però també un *mirador* com a subjecte que contempla, i que es contempla, en el frenesí quotidià. Els seus poemes, que no s'han deixat seduir pels cants de sirena dels discursos dominants, ni pels essencialismes de pa sucats amb oli, ni pels triomfalismes

enganyosos, han perpetrat un discurs molt personal a través d'una cosmovisió pròpia de l'univers, un sistema filosòfic propi entre la melancolia i l'eufòria, entre la certesa que no podem confiar en res perquè tot és passatger i, malgrat això, la consigna que la passió és una possibilitat transformadora i sublimadora. D'aquesta manera la salvatge brutalitat de la seva escriptura no ha fet altra cosa que confirmar-se, i madurar, amb els anys, i bona mostra d'aquesta veritat són els lapidaris versos del darrer llibre en solitari fins ara, *Magnicidi*: “En el xamfrà del dia, / em moro / ara que he après a viure.” De fet, *Magnicidi* és també fonamental perquè inclou el vers que dona títol a aquest volum: “El temps dorm sol i mira com un naufrag.” Temps i mirada com a dos eixos en constant comunió.

I on ha trobat arrel des d'on impulsar-se? Des d'on ha sabut bastir els pilars? Primer de tot en la primordial comunitat al món com és la família, i és que Eduard Sanahuja i Yll és un home de clan, de ritus i de fe en la sang i en el codi genètic compartit, talment un mapa estel·lar; en aquest aspecte el nostre poeta és molt llatí (“El pa me'l trobo cuit a la família / que m'ha abraçat”, diu Calvus). Va ser en aquest marc primeríssim on va iniciar els primers contactes amb la força de la poesia, ja que el seu pare va ser l'advocat i poeta David Sanahuja i Saperas, creador neosimbolista que va tenir, com a companys de generació, Joan Vinyoli, Joan Teixidor o Salvador Espriu, i va cristal·litzar la influència del Tomàs Garcés més popularitzant. El fundador de Sinera, Salvador Espriu, també va ser un mestre i una poderosa

influència per a Eduard Sanahuja i Yll. D'aquí, en part, el caràcter messiànic d'algunes composicions, el gust per la llegenda amb un punt grotesc i esperpèntic, l'aclucada d'ullet constant a Mrs. Death. Pel que fa a altres lectures decisives, formadores, tenim el fascinant fingidor de Fernando Pessoa, el Màrius Torres més hermètic, la Maria Mercè Marçal més alliberadora o, no el podem deixar de banda, l'immortal Catul, a través del qual Sanahuja i Yll va descobrir Calvus i els seus poemes, que ocupen algunes de les pàgines més especials i memorables d'aquest recull: "No estic parlant de mi. / No estic parlant de tu. / Parlo dels sensevida. / De la pena / d'haver perdut en va / tot el que no perdura" o "Jo m'ocupo del foc / que ressuscita cuixes". Amb Calvus, Eduard Sanahuja i Yll arriba a la veritat a través de la ficció, perpetra el seu reincident delit heteronímic i comparteix la concepció dels dos pols eternament enfrontats: Tànatos i Eros, la mort i l'amor, la cruel realitat i el vivificador desig. També comparteix el fervor que l'escriptura possibilita espais de seguretat i salvacions a balquena: "No hi ha poema sota la sandàlia. / Ocell amb ales noves, / la poesia busca un altre cel, / un èter que t'oculta / si et besarà o et clavarà el punyal, / un lloc on fer més cert el que és incert / i on la mentida ja ha perdut la cara."

A través dels anys, Eduard Sanahuja i Yll ha trobat amistat i suport en altres poetes com Jordi Virallonga, José Antonio Arcediano, Jaume Pont, Javier Carnicer o David Gil, l'eterna ombra propera en la dansa del doble joc de tres. Com diu el

poeta: “Tindriem més d’un cor / si haguéssim escoltat / la sang dels altres.” Sanahuja i Yll va ser professor permanent del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat de Barcelona, cosa que confirma que una passió, en efecte, ajuda a configurar el fràgil fil d’aranya del viure: “La llengua de la llum / daurant els seus tresors.” També va ser un dels impulsors i mantenidors de l’Aula de Poesia de Barcelona, una iniciativa que va dur a terme moltes activitats amb cura i bon gust, amb intel·ligència i alegria, amb generositat i professionalitat a través de recitals, col·loquis, trobades... La poesia troba el seu lloc il·lustre en la vida, i la vida acaba esdevenint el nucli dur de la poesia. Com explica el mateix Jordi Virallonga a l’emotiu pròleg que configura per a *El llançador d’espases*: “Sanahuja lliga poesia i vida, és a dir, un dels seus motius hegemònics. Un altre d’aquests motius és una conseqüència de viure ambdues amb risc i paroxisme: l’amor i la mort, tan sotmeses a la sort i tan desvalgudes i devaluades en aquest circ ple de feres, aparences i malentranyats. La poesia fixa el temps i el temps no passa, la poesia defensa, és terapèutica. Ajuda a no tornar-se boig...”

Eduard Sanahuja i Yll entén la poesia com un bàlsam, com una forma de vida, ja ho hem vist, en efecte, però també com una forma de mirar, com una forma de saber, com un vehicle pensamental a través del qual es poden orquestrar teories de tota mena, fins i tot les més impossibles. Com diu a *Doble joc*: “Vull conèixer aquest món / que em sembla conegut.” Ho sembla,

només, i és a través del poema que el podem arribar a conèixer de veres. I si no és de veres, almenys celebrem la il·lusió de creure que sí que ho és. La poesia, per tant, esdevé la lupa, el prisma, que permet una orientació en la selva del dia a dia. El poema és l'activador fecund del saber. Per això Eduard Sanhuja i Yll té tants poemes consagrats a diferents teories: del no i del sí, amb la iguana i amb el temps, amb el bes i amb la veritat, amb la perplexitat i amb la veritat... Entén la poesia com una estrella que guia, com una possible llum primordial que basteix el coneixement humà i l'ordena. La poesia, doncs, és com els mites: a partir de l'ultralocal, de l'anècdota conclusiva o de la sobtada fulguració, acaba esdevenint universal per parlar de l'essència més pregona de la humanitat. Com ell mateix diu a "Amor a La Safor" d'*En defensa pròpia*: "Jo crec que hi ha un poder / al fons de cada mot, / i em sento poderós / i punyent i immortal / mentre acarono amb urc / la joguina invencible." I no, no es tracta només d'un poder simbòlic. En els darrers temps, teories com la de la programació neurolingüística constaten que la paraula és molt més que un conjunt de lletres significatives, i que és a través dels mots que podem arribar a confirmar gestos, actes, realitats, possibilitats futures. La paraula té molta més força del que aparentment sembla, i les justes i precioses paraules d'Eduard Sanhuja i Yll confirmen el poder terrible i fascinator dels poemes en l'immens laboratori que és el món.

Possiblement un dels poemes més importants d'Eduard Sanhuja i Yll és "Els éssers llibres", inclòs a l'extraordinari *Teories*

del no, poemari mereixedor del Premi de Poesia Jocs Florals de Barcelona 2016. Es formula a partir de l'homenatge al mític llibre de Ray Bradbury que François Truffaut va convertir en una pel·lícula de culte: en una aberrant distopia els llibres estan prohibits i es cremen; per tal que no morin, persones que formen part de la resistència s'aprenen llibres de memòria per recitar-los en veu alta. Són, en efecte, "Els éssers llibres", una idea i una metàfora preciosa per confirmar que som llenguatge i que encarnam la literatura amb el cos present. La literatura com a forma de resistència, com a forma de lluita, com a forma per combatre l'opressió, com a eix social, com a patrimoni. El final del poema d'Eduard Sanahuja i Yll és colpidor: "Potser ens quedarà el gest de decidir / l'exlibris del granit, / el perfume de la llosa, / si llegim des de fora o des de dins, / si volem morir en vers o morir en prosa. / Fer de la vida una lliçó d'estètica."

En efecte, els finals d'Eduard Sanahuja i Yll solen ser galtades. Ja va dir Blai Bonet que el poema ha d'acabar amb un cop de puny que vulgui guanyar fent un K.O. Sanahuja i Yll ho immortalitza encara amb més mala hòstia a *Doble joc*: "Ho sento, persevero: / un bon final és un final que mata." I és que el nostre poeta sent veritable entusiasme per l'aforisme, la sentència, el vers lapidari. D'aquí neix *Monòlits. Frases fetes per commemorar desfetes*, i de la necessitat de configurar un dietari individual i col·lectiu a partir de notícies del dia a dia o d'efemèrides destacades. Jaume Pont el va saber analitzar amb lupa: "Els monòlits d'Eduard Sanahuja ocupen un lloc fronterer amb la

filosofia i la poesia, el pensament i la mecànica sentimental que batega al moll de l'os del *fait divers*. Per això, diria que els seus artefactes verbals només poden proposar-se com a prismes de llenguatge, com a reescriptures que esborren la imminència de l'efemèride, vinculada a un espai i un temps concrets, per tal d'instal·lar-se en un lloc no marcat, obert, transfronterer. El monòlit apunta a un lloc excedent i, ben sovint, va més enllà del mer acte objectiu o comunicatiu. (...) Els monòlits es mouen impulsats per la dialèctica del fragment, en un balanceig que conjumina la unitat i la diversitat inaprehensible de les coses. (...) Tot fragment no deixa de ser una suspensió verbal al caire de l'abisme, la qual cosa vol dir que no està exempta de perills, la pràctica de l'aforisme. I Sanahuja ho sap: sap que aquell que n'assumeix el repte, sempre al full de la navalla, té una mica del funàmbul que, sobre la corda fluixa de la vida, tempta l'abisme que separa el tot i el no-res. Els fragments aforístics de Sanahuja habiten l'interstici que fon sentit i pensar, llum i ombra, natura i cultura, realitat i mite; s'asseuen entre la tragèdia i l'esclat del riure, la raó i la follia, la lògica i l'atzar." M'atreviria a afirmar que cada poema d'*El temps dorm sol* perpetra aquest caràcter decisiu entre diferents àmbits, sense renunciar mai al perill, al risc, a l'exercici de funambulisme com a bella art.

Però s'equivoca qui pensa que Eduard Sanahuja i Yll només guanya en la distància curta. El poeta demostra el domini de la longitud en els llargs poemes narratius d'*El llançador d'espases* o en un dels territoris que li agrada freqüentar: les suites.

Les suites en Eduard Sanahuja i Yll funcionen com variacions d'una mateixa composició musical, però també com actes d'una obra de teatre o com escenes d'una pel·lícula, és a dir, conjunts concrets dintre de marcs majors. Són moviments diferenciats en un mateix ordre de dansa. La suite de Sanahuja i Yll perpetra la brevetat com a forma que cerca la intensitat i, alhora, la transporta a un espai augmentat, redimensionat, en què el missatge es condensa i es multiplica alhora, i ho fa amb una estratègia discursiva que no és tan fàcil com sembla perquè al mateix temps ha d'equilibrar molt bé cada mot, evitar repeticions sobrerres i oferir diferents punts de vista complementaris, tot perquè la composició plena acabi funcionant en distints plànols però també en una prodigació global, amb una successió lògica que alhora no perdi mai l'element sorpresa, talment polígons coherents d'una mateixa figura geomètrica. La suite és una composició plena de vitalitat, no dogmàtica, que té tantes possibilitats com poetes que la practiquen, ja que per sort escriure poesia és encara una de les moltes formes de la llibertat. Té raó Isabel Granya Zapata quan diu, en un dels textos canònics dedicats a la seva figura i a la seva obra, que Eduard Sanahuja “s'allunya de la temptativa fàcil i la banalitat i aposta per la qualitat de la veracitat del missatge. Un dels mèrits indiscutibles de l'obra d'Eduard Sanahuja és la realitat de la llengua com a cosa viva”. Granya Zapata també destaca la meticulositat del seu treball, primmirat i molt pensat, i que no s'ha deixat emportar per ritmes editorials accelerats: cada

volum ha tengut el seu temps i la seva necessitat, així com el necessari temps de configuració.

En efecte, Eduard Sanahuja i Yll és un artista textual i, com a bon integrant de la generació dels setanta, té en compte la tradició poètica, és clar, però alhora s'hi rebel·la, per tal d'oferir la seva proposta personal, i combina el seu quefer amb altres disciplines artístiques com la música —tot just ho hem acabat de veure amb l'aparició de les suites—, però també la narrativa, el cinema o la història de l'art en general, així com la psicogeografia, una branca interpretativa que els darrers anys també ha anat assolint molt pes. Des d'aquesta conjugació de diferents vessants em sembla adequat comentar amb atenció el poema “Ciutat” de *Doble joc*. La disposició dels versos acaben oferint la forma d'una creu, cosa que Pier Paolo Pasolini havia practicat també en *Poesia in forma di rosa*. No és casual: el de la creu és un dels perfils més importants en la història religiosa i iconogràfica. Al costat d'aquest caràcter purament visual, el poema també disposa d'una construcció lingüística molt marcada a partir de la mètrica: versos d'art menor de dues, tres, quatre o cinc síl·labes. També té rima consonant, cosa que fa que el text gaudeixi d'una marcada sonoritat. En aquest sentit sembla una cançó popular: el poeta, doncs, fa un treball profund perquè el resultat sembli natural. I després, com quatre caps de cantó, una sèrie de mots incomprensibles, en la millor tradició textualista i postmoderna hereva de les avantguardes europees, per constatar l'estranyament que ens genera les jungles d'asfalt de

les perilloses urbs del nostre temps. Malgrat la cruel tragèdia semàntica de la proposta, una mostra més del contrast entre cultura i natura i de com el poeta rau entre els dos extrems com un malabarista atrevit, els versos contenen fortes mostres d'ironia, sarcasme, mala llet. Hi ha gent que viu per pur instint, és el poeta, amb consciència, qui dona sentit al que no en té. Un cop més, la poesia proporciona aprofundiment, consciència, interpretació, sentit.

No és la primera vegada que el poeta tria i reuneix poemes de tota la seva bibliografia amb voluntat antològica. L'any 2015 va oferir una mostra representativa, i necessària ja que molts dels seus títols estaven descatalogats des de feia molt de temps, amb *Sang barata*. Ara l'autor hi torna amb *El temps dorm sol*, i era també imprescindible perquè els darrers deu anys la seva escriptura s'ha ampliat amb obres que confirmen els seus dons: un minuciós treball lingüístic que combina registres col·loquials així com cultes, adquirits de la nostra tradició però també de referents internacionals talment Giuseppe Ungaretti, per exemple; rotunda expressivitat de recursos estilístics; plasmació del dolor i del furor a partir d'una cosmovisió pròpia, orgànica, coherent; imatges contundents; finals increïbles; minucios treball de mètrica i rima al costat de propostes de vers lliure; sonoritat; bellesa i sensibilitat i intel·ligència... Comença a ser hora que es digui alt i clar: Eduard Sanahuja i Yll és un dels nostres millors poetes d'ara. Es confirma com un dels membres més destacats de la generació dels setanta per la seva

evolució, pel risc creatiu i per la qualitat de la seva proposta. És així com ha publicat en segells importants i independents (Llibres del Mall, Columna, Bromera, Pagès editors, AdiA Edicions, Tanit de La Garúa, Edicions de 1984) i de vegades ha guanyat, merescudament, alguns dels guardons més prestigiosos del fecund panorama poètic: el Premi de Poesia Jocs Florals de Barcelona 2016 amb *Teories del no*, el XV Premi de Poesia Maria Mercè Marçal 2013 amb *El llançador d'espases*, el Premi de Poesia Vicent Andrés Estellés 2003 de Burjassot amb *Compàs d'espera* o el Premi Josep M. López-Picó 1987 amb *Doble joc*.

No es pot tancar una lectura d'Eduard Sanahuja i Yll sense emfatitzar dues de les coses que més estima de la vida. La primera és l'oliva: no he conegut ningú que adori tant les olives, i que les conegui tant, com ell. El poema "L'oliva i jo" de *Magnicidi* és el seu cant a aquest aliment tan mediterrani: "Aquella oliva i jo compartim fetge." I la segona és igual de mediterrània, i és que Eduard Sanahuja i Yll té el cor enfonsat a la mar de Mallorca. Malgrat el dramatisme d'alguns dels seus versos més feridors, Eduard Sanahuja i Yll és també un *bon vivant*, un noble defensor del *carpe diem*, i gaudeix dels plaers de la terra sempre que pot, sap que el temps és breu i que, tanmateix, haurem de morir algun dia. Per això canta el plaer de la carn ("T'estimo per activa i per passiva / i amb increment verbal a la flexió") a Gandia, entre ploms i més ploms fosos, mentre jura que seria capaç de matar el mateix Marquès! És el que deia abans de la

llatinitat de Sanahuja i Yll: “T’oferiria un mort, / un sacrifici humà.” Hi ha la sang bel·licosa de l’amant Ausiàs Marc o del fornicador Vicent Andrés Estellés en aquestes pàgines: Eros i Tànatos de bell nou. I tot el que fa és en defensa pròpia, com Jacint Vedaguer, amb calenta sang mediterrània a les venes, projectades per la intensitat de la nostra terra, de la nostra animalitat, perquè “Un poeta ferit és pitjor que un senglar.”

Qualsevol antologia és una interpretació entre una infinitud, un fil conductor que ens ajuda a travessar el laberint. Alguns poetes es reescriuen quan elaboren una antologia d’autor. Consideren que és una ocasió per esmenar o millorar versos, especialment els de joventut. No és el cas de Sanahuja i Yll. Els canvis introduïts en relació amb els poemes originals són mínims. Sanahuja i Yll prefereix no maquillar amb la seva experiència actual el poeta jove que va ser. D’igual manera que accepta els possibles errors que ha comès en la vida i que ja són impossibles d’esmenar, assumeix els textos que va escriure en el passat com un territori que no té dret a modificar: no és evident que qui va escriure aquells versos sigui la mateixa persona que ara els antologa.

D’altra banda, tota antologia està feta amb el mateix material amb què estan dissenyats els somnis: depenen de l’instant concretíssim, d’unes circumstàncies que s’han esdevingut gairebé com un miracle en un espai i un temps i un recorregut no sempre planificat, per no parlar dels infinitesimals viatges de les neurones dins del cervell, que ara van cap a una banda i ara cap a l’altra. Ja ho va dir amb esplèndida saviesa Walt Whitman: “Em contradic? Doncs molt bé, em contradic / (Jo

soc immens, continc multituds).” I en la perpètua dansa de la contradicció, per què uns poemes i no uns altres? Si, a més a més, la tria la fa l'autor, això implica una sèrie de decisions decisives que, tanmateix, no exclouen la resta d'altres decisions que també s'haurien pogut tenir. Perquè una antologia és també una representativitat entre moltes, un oferiment que conté una esperança implícita incorporada: que aquests versos incitin, convidin, a la lectura dels altres. Jo tenc la certesa que *El temps dorm sol* d'Eduard Sanahuja i Yll és un banquet que no sadolla sinó que delita per tenir ganes de més. La carn fa figa però el pinyol és etern. Per aquest motiu qualsevol antologia, fins i tot aquesta, és també la promesa d'una obra completa que algun dia es confirmarà, però encara no és el moment ja que el poeta d'aquestes pàgines encara té corda, i projectes, i il·lusions. I tota obra completa ens confirma el que intuïem: que tots i cadascun dels versos, dels poemes, dels llibres d'un autor són una escala orgànica, un gran volum en la magna biblioteca de la història de la literatura. I, ja per anar acabant, un desig: que la publicació d'aquests poemes i d'aquesta panoràmica que compila i espigola una obra escrita durant més de quaranta anys, entre el 1981 i el 2022, signifiqui una major proliferació d'atencions cap a la figura i l'obra d'Eduard Sanahuja i Yll, un dels poetes més potents i dotats i especials de les nostres lletres.

JAUME C. PONS ALORDA
Imber Court
Juny del 2023

C

M'he descomptat dels dies i les regles
que fan d'un cor un orador de fang
Estàs copat amic em diu la sang
hi ha tantes morts com hores tenen segles

i et trenca el temps mentre el teu ull vigila
si el teu cervell cueja com un peix
si el cel és blau si té la terra l'eix
o si els teus dits ja són terròs d'argila

M'assec escrit i em va coent la pena
i al blanc dels ulls m'hi creix dent de guineu
Quin estrany malefici de sirena

ha rovellat amb groc la vostra veu?
Vull soterrar-me enllà de la carena
només per preguntar-vos com esteu

D

Delirium

I

ara estic fet de fil cristall de fred
fera gelada gos de les galeres
cridant pel bosc dels morts encadenats
a terra o dins seré de la follia
aquesta cel·la per tancar finestres

II

hi ha una foscor i un frec tot sibil·lí
és el soroll de cera que goteja
i envolta com sudari la pell seca
i el gemegar i els crits de mitja nit
i el pèl que creix també sorolls ens deixa

III

i de sobte l'humor aquós gèlid
de quatre potes ulls tancats topares
amb l'abís ja no tens cognom ni nom
mons et trepitgen fustes et rodegen
tampoc trinxar la sorra tu podies

IV

per què una veu que diu de grans i estelles
per què aquest full que és pols a les oïdes
si ja ningú no ens parla de prodigis
si ets com un tros de pedra que gravita
química buida allà on hi havia venes

V

al sostre les esquerdes sols daran
plors d'esquerdes; al terra les rajoles
el nivell de la mar que tu somies
Amb rem de galiot cercaré humans
És així com s'estimen les absències

E

La mort roja

la por a la mort la por cadena fosca
de cucs corcats la mort paraula negra
i no saber ni el nom que ha fet història
ets l'esborrall l'arrel difuminada
quan panxa enlaire el nus dels teus budells
trinxats per la ferralla estrenys cobert
de sang tot roig talment un déu vermell
tractant d'entreobrir els ulls d'esmicolar
el nostre cel tan nostre un darrer cop
Ai quin esforç quin pes a les parpelles!
Gairebé cec amic et mors morint
i has oblidat la por perquè és un fet
i tots els fets s'accepten tard o d'hora

© dels textos: Eduard Sanahuja i Yll, 2024
© del pròleg: Jaume C. Pons Alorda, 2024
© de les fotografies: Edu Barbero, 2024
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2024
carrer Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat
Primera edició: gener de 2024
ISBN: 978-84-1303-??-?
DL: L ??-2024
Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, S L
www.bobala.cat

✂ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.